

Obsah

In: Trávníček, František. *Neslovesné věty v češtině. Díl I, Věty interjekční*. Brno: Filosofická fakulta s podporou Ministerstva školství a národní osvěty, 1930, pp. [253]-255

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/118770>

Access Date: 27. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

O b s a h.

Strana

<p><i>Úvod.</i> § 1—4: Definice a popis věty. Větná platnost interjekcí a jmen. Důležitost neslovesných vět. Úkol této práce . . . . .</p> <p>I. Věty interjekční § 5—77 . . . . .</p> <p style="padding-left: 2em;">Bozdělení interjekcí, jejich význam a hlásková stránka 5.</p> <p style="padding-left: 2em;">A. Citoslovce onomatopoická, citová a vybízecí § 6—16 . . . . .</p> <p style="padding-left: 4em;">Větná platnost interjekcí onomatopoických 6, subjektivních <i>na</i>, <i>nu</i> (<i>nuže</i>, <i>nuže</i>), <i>no</i> a j. 7. Interjekce ve vypravování a v dialogu 8. Verbalisace interjekcí: podmět, předmět, adverb. při interjekcích; přidávání finit. slovesa (<i>udělati hr</i> atp., <i>on je hr</i> . . .) 9; úplná verbalisace = vznik finitních sloves z interjekcí (<i>bácnouti</i>, <i>hrkati</i> . . .) 10; kmenotvorná část a podoba interjekce 11; mechanická verbalisace (<i>na na-te</i>) 12. Ztráta větné platnosti citoslovcí: všeobecný výklad 13; onomatopoické interjekce 14, citové a vybízecí 15—16.</p> <p style="padding-left: 2em;">B. Citoslovce deiktická § 17—72 . . . . .</p> <p style="padding-left: 4em;">1. <i>nall</i>, <i>nale</i>: tvar této interjekce a původní význam 17; staročes. doklady 18; původní užívání v přímém hovoru, pak ve vypravování; deiktický způsob v pozdější době historic. a dnes; možné významy staročes. <i>nali</i> (>tu, a tu, když tu<, >avšak, zatím<, >že, jak<, >a<, >tož< a význam finit. slovesa); ztráta větné platnosti (enklitika za <i>nali</i>) 19. 2. <i>že</i>, <i>ž</i>: v platnosti enklitické a jako formální partikule 19a. . . . . 3. Deiktické interjekce zájmenného původu. a) Neutrální interjekce § 20—65 . . . . .</p> <p style="padding-left: 4em;">Všeobecný výklad 20. <i>ono</i> (<i>ano</i>, <i>h-eno</i>, <i>h-ino</i>) . . . . . Různé podoby naší interjekce 21. Případy typu A: <i>ono</i>, <i>ano</i> >ecce< 21a; náladové <i>ono</i> 22—23; náladové (shodné) <i>on</i>, <i>ona</i> 24—25 . . . . . adverbiální, spojkové a relativní <i>ono</i> (<i>ano</i>), <i>on</i> (<i>an</i>): všeobec. výklad 26; <i>ano</i>, <i>an</i> >vždyť, neboť, jakož, nonne, tu< 27;</p>	<p>2</p> <p>11</p> <p>17</p> <p>17</p> <p>43</p> <p>55</p> <p>57</p> <p>58</p> <p>60</p>
---	--

»když, jak, že, protože, ač (kdežto), takže« 28; možnost několika významů; 29. důležitost latins. originálu 30; <i>ano, an</i> »qui«, <i>an-brž, ano-brž</i> , novočes. <i>an</i> 31	77
potakací <i>ano</i> 32	98
staročes. <i>ono</i> »to, jednak, tu«, stupňovací a časové <i>ano</i> , časové, místní a zesilovací <i>heno, hino</i> 33.	104
Případy typu B:	
staročes. <i>ano, an</i> . . . po slovesích smyslových počítků: doklady 34, výklad 35; novočes. (<i>a</i>) <i>on</i> . . . , <i>an</i> . . . 36.	108
Interjekce <i>ono, ano</i> a zájmeno <i>on</i> : Gebauerův výklad 37, Strakův 38—39; nomin. osobního zájmena <i>on</i> . . . 40—41. 120	
<i>to, to-ti, to-že</i> § 42—59	135
tvár 42; větná platnost a význam 43;	
náladové <i>to</i> : různé náladové odstíny 44; »vždyť, tu, tak«; <i>tož, to, a to (a tož), oto</i> 45	139
potakací <i>to</i> 46;	
místní, časové a spojkové <i>to</i> 47;	
typy <i>to je kniha, to pláče dítě a kdo to byl?</i> 48; typ <i>bolí to</i> : jeho rozsah 49 (vedle něho typ <i>hrklo ve mně</i>) a výklad 50; typ <i>nezámá to rozum</i> 51	154
Shodné <i>ten, ta, to</i> : všeobecný výklad 52; typ <i>ten se nasmál!, ta hanba (té hanby)!</i> 53; <i>ten je pěkný!</i> 54; <i>on ten člověk . . .</i> 55; <i>ten člověk se mi nelíbí</i> 56; <i>i ten kohout</i> 57; <i>to je en člověk atp., a ten</i> 58	170
<i>To (ten)</i> a zájmena <i>já, ty, my, vy</i> : tato zájmena se kladou někdy místo staršího deiktického <i>to</i> 59	186
<i>se</i> : staročes. <i>se-ova, *sě-se, sde-se, tento-se</i> 60	187
<i>ovo</i> (<i>ova, h-ovo, h-avo</i>): staročes. <i>onovo, ova (se-ova)</i> ; dialektic. <i>hev, hav</i> 61	188
<i>*e</i> (<i>e-že, že . . .</i>)	191
staročes. <i>ež</i> , staročes. i novočes. <i>že; é, jé; ej, jej (jěj), hej</i> ; spojka <i>že</i> 62.	
<i>*jě</i> (<i>i, aj, ej . . .</i>)	196
staročes. <i>i, hi</i> , novočes. <i>i</i> 63; <i>aj (hle)</i> , staročes. a dialektic. <i>haj</i> , dialektic. <i>jaj</i> 64; <i>ej</i> , staročes. <i>eja, jej (jěj, jejda . . .)</i> , <i>hej</i> 65.	
b) Adverbiální interjekce § 66—71	202
Všeobecné poznámky 66.	
<i>tu</i> (<i>tu-l, tu-ž, tu-hle</i>): staročes. a dialekt. <i>tu</i> »ecce«; význam adverbiální a j. 67	203
<i>tedě (teď), todě</i> : původní deiktický význam se změnil ve významy jiné 68	207
<i>sedě, sed'</i> : v jazyce starším má deiktický význam a nějaké významy sekundární 69	211

onde, ande : jeho původní význam je deiktický 70	211
tehdy, tehda mívá význam deiktický, jenž je asi původní 71	212

Verbalisace deiktických interjekcí:

mívají předmět; úplně se verbalisuje <i>onde</i> v slovesa <i>onditi, onděti, ondati</i> a snad i <i>tento</i> z <i>to</i> v <i>tentovati</i> 72	214
--	-----

C. Sekundární interjekce § 73—77	218
--	-----

Obecný výklad 78.

1. Verbální interjekce sekundární: a) ustrnulé imperativy <i>hybaj, ani hni, hle</i> (<i>hele</i> . . .), <i>pocem, nešl</i> (<i>necht</i>), <i>bodejř, vrť</i> 74; b) participium <i>vida</i> , c) infin. <i>hyběti, d</i>) tvar <i>viď</i> (<i>veď</i>) 75; e) typ <i>kop</i> (<i>ho!</i>), f) <i>čuchy</i> 76	219
--	-----

Ustrnulý indik. praes., viz doplňky (str. 235).

2. Nominální interjekce 77: <i>běda, bože</i> (<i>pro boha</i> . . .), <i>jéžišmarja</i> a pod., <i>pane, lidi, chlapi, skok, pravda</i> (plur. slovens. <i>pravda-te</i>), slovens. <i>hore, horesa</i> , staročes. <i>po-hřiechu, marš, pardon</i> . . . ; některá citoslovce byla verbalisována	231
--	-----

<i>Doplňky</i>	235
--------------------------	-----

<i>Seznam zkratek a znamének</i>	236
--	-----

<i>Rejstřík</i>	244
---------------------------	-----